

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTIO J

PAEDAGOGIA-PSYCHOLOGIA

VOL. XIV

LUBLIN

2001

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
ISSN 0867-2040

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Wierzę w człowieka
Szkice o osobowości
pod redakcją Barbary Gawdy

K O M I T E T   R E D A K C Y J N Y

REDAKTOR NACZELNY

Wiesław Śladkowski

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO

Wiesław Skrzydło

REDAKTORZY SEKCJI

A	MATHEMATICA	Adam Bielecki, Jan Krzyż
AA	CHEMIA	Władysław Rudziński
AAA	PHYSICA	Jan Sielewiesiuk
B	GEOGRAPHIA, GEOLOGIA ETC.	Józef Wojtanowicz
C	BIOLOGIA	Anna Tukiendorf
D	MEDICINA	Stanisław Bryc
DD	MEDICINA VETERINARIA	Zdzisław Gliński
DDD	PHARMACIA	Romuald Langwiński
E	AGRICULTURA	Adam Szember Leszek Malicki – zastępca redaktora
EE	ZOOTECNICA	Marian Budzyński
EEE	HORTICULTURA	Maria Tendaj
F	HISTORIA	Wiesław Śladkowski
FF	PHILOLOGIAE	Alina Aleksandrowicz
G	IUS	Antoni Pieniążek
H	OECONOMIA	Urszula Wich
I	PHILOSOPHIA — SOCIOLOGIA	Zdzisław Cackowski
J	PAEDAGOGIA — PSYCHOLOGIA	Stanisław Popek
K	POLITOLOGIA	Alicja Wójcik

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

K. 837

SECTIO J

PAEDAGOGIA-PSYCHOLOGIA

VOL. XIV

LUBLIN

2001

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
ISSN 0867-2040

RECENZENCI

WITOLD DOBROŁOWICZ, JÓZEF JAROŃ,
WENANCJUSZ PANEK

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

JOLANTA JĘDRAK

TŁUMACZENIE

na język angielski

ANNA GRYGIELSKA-MICHAŁAK

PROJEKT OKŁADKI
I STRON TYTUŁOWYCH

JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD I ŁAMANIE

„VERSUS” EDWARD RAKOWSKI

KOREKTA TEKSTÓW

w języku angielskim

JADWIGA BRANICKA

ISSN 0867-2040

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin, tel. (0-81) 537-53-02, 537-53-04

DRUK: ZAKŁAD POLIGRAFII WYDAWNICTWA UMCS

*Profesorowi Stanisławowi Popkowi
w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin
i czterdziestolecie pracy naukowej*

Przyjaciele
Uczniowie
Współpracownicy

W. H. J.

Spis treści

Table of contents

Wstęp – Introduction (Barbara Gawda)	9
Prof. dr hab. Stanisław Popek. Życiorys naukowy	11
Wywiad z prof. dr. hab. Stanisławem Popkiem: „Wierzę w wartość twórczego rozwoju”	13
Bibliografia prac naukowych prof. dr. hab. Stanisława Leona Popka (Ryszarda Ewa Bernacka)	21
OSOBA I OSOBOWOŚĆ	
MARIA GOŁASZEWSKA	
Człowiek jako osoba w świecie wartości	33
Man as a Person in the World of Values	42
JOLANTA KOCIUBA	
Koncepcja osoby u Maksa Schelera	43
Max Scheler's Concept of a Person	51
EWA RYSZARDA BERNACKA	
Konformizm–nonkonformizm jako wymiar osobowości	53
Conformity–Non-Conformity as a Dimension of Personality	67
MARTA TARACHA	
Identyfikacja z rodzicami a niepokój egzystencjalny u młodzieży maturalnej	69
Parental Identification and Existential Anxiety in High School Graduates	83
MARIUSZ MALEC	
Badania nad temperamentem w polskiej psychologii	85
Studies on Temperament in Polish Psychology	94
MAŁGORZATA FILUS	
Ingracjacja jako technika komunikacji międzyludzkiej	95
Integration as a Technique of Human Communication	109
BEATA GUTOWSKA-TECZA	
Teoria osobowości R. Meyera jako twórcza kontynuacja dzieła Freuda	111
R. Meyer's Theory of Personality as a Creative Continuation of Freud's Work	116
JACEK KONRAD OLSZEWSKI	
Osobowość a radzenie sobie ze stresem	117
Personality and Coping with Stress	132

DOROTA TURSKA

Syndrom wypalenia zawodowego – stan wiedzy nauczycieli o zjawisku . . .	133
A Syndrome of Professional Wear-Out and the State of Knowledge on This Phenomenon	138

PERSPEKTYWY BADANIA**GRAŻYNA E. KWIATKOWSKA**

Nowe perspektywy badania – hermeneutyka psychologiczna	141
New Research Perspectives – Psychological Hermeneutics	148

MIECZYŚLAW ŁOBOCKI

Metoda dialogowa w badaniach pedagogicznych i psychologicznych	149
A Dialogue Method in Pedagogical and Psychological Studies	162

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBOWOŚĆ**ZDZISŁAW KAZANOWSKI**

Zainteresowania młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu lekkim. Komunikat z badań	165
Interests of Teenagers with Mild Intellectual Retardation. A Communiqué from the Studies	171

JÓZEF STACHYRA

Percepcja wzrokowa uczniów z uszkodzonym słuchem	173
Eye Perception of Pupils with Impaired Hearing	192

W KRĘGU TWÓRCZOŚCI**JÓZEFA SOŁOWIEJ**

Rysunkowa metafora twórczości	195
A Picture Metaphor of Creation	203

RENATA WIECHNIK

Wykorzystanie testów rysunkowych i werbalnych w rozpoznawaniu zachowań twórczych dzieci w wieku przedszkolnym	205
The Use of Picture and Verbal Tests in Recognizing Creative Behaviours of Pre-School Children	216

BARBARA GAWDA

Właściwości grafizmu twórców	217
Properties of Creator's Graphism	230

WENANCJUSZ PANEK

Psychologiczna charakterystyka nauczyciela pracującego z uczniem zdolnym w szkole	231
Psychological Characterization of a Teacher Working with a Talented Pupil at School	253

JOLANTA OSTASZ, URSZULA GRALEWSKA	
Aktywność twórcza osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną	255
Creative Activity in People with Profound Intellectual Disability	265
WITOLD DOBROŁOWICZ	
Inteligencja intuicyjna	267
Intuitive Intelligence	280
MAŁGORZATA KUŚPIT	
Psychologiczne aspekty barwy w reklamie	281
Psychological Aspects of Colour in Advertisements	295
REFLEKSJE HISTORYCZNE	
CEZARY W. DOMAŃSKI	
Z potrzeby wiedzy. Początki Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego	299
Out of the Need for Knowledge. The Beginnings of Lublin Section of the Polish Psychological Society	307
STANISŁAW JEDYNAK	
Kultura Oświecenia na Bałkanach	309
The Enlightenment Culture in the Balkans	316

